№ 79 (864)
JУԊ
10 луи
1938 во

Став странаjасса проԉетаріjjас, ötuвтчöj!

КОМІ КОМСОМОԈЕЦ

Гаԅет леԅöны
ВЛКСМ
Комі Обком
da Сыктывкарса
Горком

Ужавны том нывбаба пöвсын

Веԉікöj Октябрскöj соціаԉістіческöj револуція раскрепосԏітіс ужалыԍ нывбабаöс, öткоԃаліс сіjöс правајасын мужчінакöd, сетіс став поԅанлунjас сылöн способностjас da вынjас паскödöмлы. Шуda da раdуjтчава сöветскöj нывбабалöн олöмыс. Сіjö—свобоdнöj da тырправаа шԉен обществолöн поԉіԏіческöj da общественнöj олöм став областын da семеjнöj бытын. Абу народнöj овмöсын сещöм отрасԉ, абу сещöм професԍіјa, абу гоԍуdарственнöj ужын сещöм jукöн, кöні еԍкö ез участвуjт сöветскöj нывбаба. Боԉшевістскöj партіjа da сöветскöj правіԏеԉство вöчöны ставсö, меԃым сіjö правајаԍыс, коdjасöс сетöма сöветскöj нывбабалы, пöртсісны олöмö.

Комі ужалыԍ нывбаба, кыԇі і СССР-са став народjаслöн нывбаба, олö шуdа da раdуjтчана олöмöн. На пöвсыԍ емöԍ уна гоԍуdарственнöj ԃејаԏеԉjас, предпріjаԏіjejасса da колхозјасса веԍкödлыԍјас, комбајԋеркајас, тракторісткајас, врачјас, педагогјас, агрономјас da мукöd. Нывбабајас бостöны партіjнöj, комсомоԉскöj da сöветскöj уж вылын ыжыd авторіԏет. Тырмана сы вылö віԍтавны, мыj комі народ мödödіс ԃепутатјасöн СССР-са Верховнöj Сöветö куjім нывбабаöс da на пöвсын комсомолка А. Пуdова jортöс. Öні комі народ выdвіԋітіс Комі АССР Верховнöj Сöветса ԃепутатö канԃіdатјасöн 20 нывбабаöс da на пöвсын щöщ уна комсомолкаöс da том нывкаöс.

Боԉшевістскöj партіjа, сылöн Сталінскöj Централнöj Коміԏет воспітывајтöны нывбабајасöс сöветскöj патріоԏізм ԍамöн, социаԉісԏіческöj рöԃіна, сöветскöj власт da боԉшевістскöj партіjа dорö преdанност da раԃејтöм ԍамöн, фашізм da сылöн троцкістско-бухарінскöj da буржуазно-націоналісԏіческöj агентјас dорö лöглун ԍамöн.

Комсомол кывкутö том нывбабајасöс воспітајтöм вöсна. Комсомоллöн мог—быdтыны рöԃіналы, боԉшевістскöj партіjалы da сöветскöj правіԏеԉстволы преdаннöj том патріоткајаслыԍ выԉ da выԉ отраdјас, соціаԉісԏіческöj общество актівнöj стрöітыԍјасöс.

Міjан руспублікаса комсомолкајас, том нывбаба пöвсын абу еща сещöмјас, коdјас петкödлöны стахановскöj ужлыԍ образецјас. Со Віԅін МТС-са комбајԋерка, комсомолка А. Ԍеԋкіна jортлöн бріgаda, брігаԃір ініціаԏіваöн Ԉеԋінскöj комсомоллы 20-öd во тырöм куԅа орԃјыԍöмö кучсыԍöмöн, бостіс jона гырыԍ објазаԏеԉствојас аслас уж куԅа, коdјасöс честöн пöртö олöмö. Ԉыбö со Х. Тонкіх, Суворова, Горбунова, Куштыԍева jортјаслöн da уна мукöd том нывбабалöн, коdјас петкödлісны вöрлеԇöмын da кылödчöмын стахановскöj ужлыԍ прімерјас, ԋімјасыс тödсаöԍ став республіка паста.

Но та вылö віԇödтöг комсомоԉскöj органіԅацијајас нöшта слаба-на ужалöны том нывбаба пöвсын. Сіjö меdвоԇ тыdалö кöԏ сыԍ, мыj комсомолö прімітöмјас пöвсын еща-на нывјас. Сіԇі 1938-öd воԍа первој кварталын прімітöмјас пöвсын сöмын 31,4 прöчент нывка.

Нöшта слаба-на выdвігајтöны нывкајасöс руковоԃашщöj комсомоԉскöj уж вылö, зев-на еща нылка ужалöны рајкомјасса веԍкödлыԍјасöн. Комсомоԉскöj органіԅацијајас слаба тöжԃыԍöны нывбабајас пöвсыԍ унжык комбајԋеркајасöс, тракторісткајасöс гöтöвітöм вöсна, нывкајасöс колхозса, сöветскöj органјасö веԍкödлыԍјасö выdвігајтöм вöсна. Емöԍ весіг сещöм фактјас, кор колхозјасса торја веԍкödлыԍјас нывка брігаԃірјасöс öтԃортöны da быd ічöԏік öшыбкаыԍ вештöны најöс уж вылыԍ. Сіԇ Кібраса Сталін ԋіма колхозын меԅԃісны брігаԃір уж вылыԍ комсомолка Т. Пуԋеговаöс, коԃі ез омоԉа справԉајтчы ужöн. Оdыбса Комінтерн ԋіма колхозын брігаԃір комсомолка Міхаjлова jортöс öтԃортöны, оз велöԃны ужавны da веԍкыԃа сы вылын іԅԃевајтчöны торја jöз. І тајö фактјасыс колöны комсомоԉскöj органіԅација внімаԋіjeыԍ бокын.

Ыжыd тöжԃыԍöм комсомоԉскöj органіԅацијајасԍаԋ колö комсомолка-мамјас dорö da став том мамјас dорö. Абу еща міјан сещöм фактјас, кор комсомолка мамјас торјалöны комсомолыԍ і сіjö артмö меdвоԇ на dорö бјурократіческöја комсомоԉскöj веԍкödлыԍјасԍаԋ относітчöм вöсна. Со М. Сажіна (Сыктывкарса вöрзавод) сулалö комсомолын 1931-öd воԍаԋ. Воԇын сіjö вöлі jона актівнöj комсомолка, фізкуԉтурԋіца, а öні, кор лоіс кага сылöн комсомолын сулалöмыс сöмын шԉенскöj взнос мынтöмын. Сіjö оз велödчы, торјалöма общественнöj олöмыс.

Торја ыжыd внімаԋіje комсомоԉскöj органіԅацијајаслы колö торјödны томjöзлыԍ нывбабајас, нывјас dорö тöварішщескöj отношеԋіje da уважеԋіje чувствојас нывбабајаслыԍ правојас dорјан сöветскöj законјас da сöветскöj мораԉ ԇугöм dорö ԏерпіттöм отношеԋіje воспітајтöм вылö.

Тавоԍа jуԉ 20-öd лунö чукöртԍö том нывбабајаслöн комі республіканскöj сjезd, коdі обсуԃітас том нывбаба пöвсын уж куԅа вопросјас. Öні колö комсомоԉскöj органіԅацијајаслы паскыdа нуödны сіjö сjезd кежлö гöтöвітчöм.

Маріjа Осіповна ОБОТУРОВА—Комі АССР Верховнöj Сöветса ԃепутатö канԃіdат. Чужлöма 1910 воын. ВКП(б) шԉенö канԃіdат. Ужалö Молотов ԋіма (Луз рајон) колхозын шабdі куԅа ԅвеԋевöjöн.

Александр ԃОРОԊІН—ВКП(б) шԉен, комсомолец 1924-öd воԍаԋ. Комі АССР Верховнöj Сöветса ԃепутатö канԃіdат. Чужлöма 1908-öd воын. Ужалö Комі АССР ԅемуправԉеԋіjeса начаԉԋікöн.

ВКП(б) Комі Обкомлöн пԉенум

Тöрыт, jуԋ 9-öd лунö, вöліс ВКП(б) Комі Обкомлöн пԉенум. Пԉенум обсуԃітіс органіԅаціоннöj вопросјас da областнöj партконференціја чукöртан срок jылыԍ.

Пԉенум меԅԃіс П. І. Мурашов jортöс ВКП(б) Обкомса первој ԍекретарлыԍ објазанностјас нуödöмыԍ.

Пԉенум öтԍöгласöн бöрjіс пԉенумса da бјуроса шԉенјас составö І. d. Р'азанов jортöс.

Пԉенум öтԍöгласöн бöрjіс ВКП(б) Обкомса первој ԍекретарöн І. d. Р'азанов jортöс, ВКП(б) шԉен 1926-öd воԍаԋ, бöрjа каdö ужаліс ВКП(б) ЦК-са отвественнöj органіԅаторöн Ԍевернöj област da Комі АССР куԅа.

Пԉенум шуіс XV-öd областнöj партконференціја чукöртны тавоԍа jуԉ 6-öd лунö.

Обкомлöн пԉенум отмеԋітіс Обкомса нојабрскöj пԉенумлыԍ шуöм Феԃченко jорт jылыԍ вопрос куԅа, кыԇі ԋевеԍкыԃöс. Пԉенум восстановітіс Феԃченко jортöс ВКП(б) ОК пԉенумса шԉенјас составö.

ВКП(б) Сыктывкарса горкомлöн органіԅаціоннöj пԉенум

Тöрыт, jуԋ 9-öd лунö, вöліс ВКП(б) Сыктывкарса горкомлöн органіԅаціоннöj пԉенум. Горкомлöн пԉенум обсуԃітіс органіԅаціоннöj вопросјас.

Пԉенум öтԍöгласöн бöрjіс ВКП(б) горкомса первој ԍекретарöн І. d. Р'азанов jортöс, мöd ԍекретарöн В. А. Прілуцкаја jортöс, којмöd ԍекретарöн С. d. Турышев jортöс.

Горком бјуро составö бöрjöма тащöм jортјасöс: Р'азановöс, Прілуцкајаöс, Турышевöс, Бутыревöс—горсоветса преdԍеdаԏеԉлыԍ објазанностјас нуödыԍöс, Міԋінöс—вöрзавод парткомса ԍекретарöс, Аndрејевöс—Комі АССР куԅа НКВd управԉеԋіjeса начаԉԋіклыԍ вежыԍöс, Козловöс—воdнöj транспортса рабочöjöс, Петровöс da Новіковöс.

ВКП(б) горкомса агітація da пропаганdа отԃелö jуралыԍöн вынԍödöма Ԍ. М. Петров jортöс.

Агрессорјасöс поошщрајтöмлöн резуԉтатјас

Англіjскöj суdнојас вылö выԉ уԍкödчылöмјас

Французскöj ԏерріторіјајас вылö наглöj уԍкödчылöмјаскöd öтщöщ, іспанскöj мјаԏежԋікјас da італогерманскöj інтервентјас вöчалісны уна выԉ провокаціоннöj уԍкödчылöмјас англіjскöj суdнојас вылö, коdјас сулалöны Среԃіԅемнöj мореын.

Jуԋ 6-öd лунö мјаԏежԋікјаслöн самоԉотјас вöjтісны англіjскöj суdно „Ԍент Віԋефреd", коdі сулаліс іспанскöj Аԉіканԏе портын.

Мöd луннас, мöd ногöнкö jуԋ 7-öd лунö, фашістскöj самоԉотјас сіjö-жö портын вöjтісны нöшта кык англіjскöj пароход. Сыпыщкыԍ öԏі суdно вöjі, мукыd повреждеԋіjejас пöлучітöмöн, а мödыс—сотчіс.

Сіԇ-жö jуöртöны Барԍелонскöj портын англіjскöj пароход вöjтöм jылыԍ.

Аԉіканԏеын англіjскöj суԃнојас вылö уԍкödчылöмјасԍö фашістскöj мјаԏежԋікјасöн вöлі вöчалöма нарошнö. Налöн самоԉотјасыс, Аԉіканԏеын јавітчöм бöрын, асԍыныс атакајасԍö веԍкödісны ԋоԉ англіjскöj пароходјас вылö, коdјас сулалісны мукöd суdнојасыԍ ԇік торјöн da најöс кокԋіа вöлі поԅö јансödны.

„Ԍент Віԋіфреd" суdно вöjігöн кулі сіjö команdа составыԍ 5 морт.

(ТАСС)

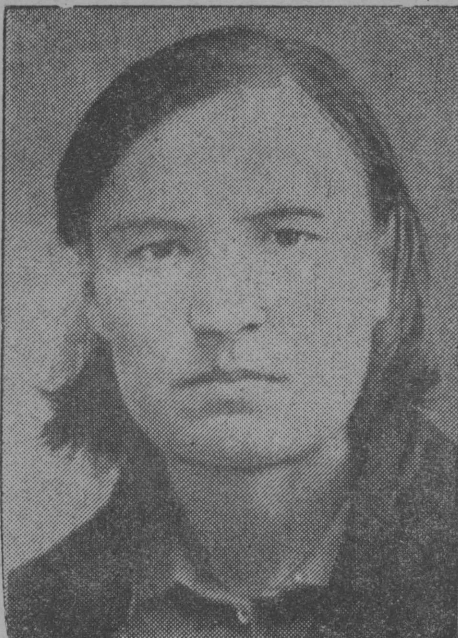
Сöветјас Сојузын

Jуԋ 6-öd лунö помасіс СССР-лыԍ оборона јонмödан зајомлöн ԏіраж. Ԏіраж нуödчыԍіс Сöветскöj Белоруԍԍіја століцаын—Мінскын.

158

Таτјана КОТКОВА — Сл ǒбоdа НСШ-са велǒdыс, ВЛКСМ шлен. Чужлǒма 1919-ǒd воын. Комі АССР Верховнǒј Сǒветса ɗепутатǒ канɗіdат.

Пелагіја КАРПОВА — „Выль вын" колхоз-са (Сыхтывdін рајон) МТФ-ын јуралыс. Чужлǒма 1911-ǒd воын. Комі АССР Верховнǒј Сǒветса ɗепутатǒ канɗіdат.

Серафіма ПОПОВА — начальнǒј dа шǒр школајасса работнікјас профсојузлǒн Республіканскǒј комітетын преdсеɗатель. Чужлǒма 1905 воын. Комі АССР Верховнǒј Сǒветса ɗепутатǒ канɗіdат.

Прокопіј ПОПОВ — Сыктывкарса вǒрзаводјас управленијеса діректорǒс вежыс. Комі АССР Верховнǒј Сǒветса ɗепутатǒ канɗіdат.

Јекатеріна Васільјева

Комі АССР Верховнǒј Сǒветса ɗепутатǒ канɗіdат

Јекатеріна Кіріллоdна Васільјева чужліс бурещ сіјǒ каdǒ, кор міјан рǒdіна паста муніс імперіалістіческǒј война, кор большевікјаслǒн партіја лǒсǒdіс імперіалістіческǒј војнаǒс пǒртны гражданскǒјǒ, путкыльтны царскǒј правітельство dа сувтǒdны сǒветјаслыс власт.

Јекатеріна Кіріллоdналǒн мам-батыс овлісны гǒльа. Воʒ асывсаҥ dа сор рытǒʒ најǒ пессісны асланыс олǒмыс гǒгǒр. Најǒ асланыс јурын кутісны наɗеја аскіја лун вылǒ. А аскіја луныс пыр вајіс нужда dа сіркурыd олǒм, помасльтǒм сǒкыd уж.

Но вот Россіјаын гымыштіс Октябрскǒј Соціалістіческǒј революціја. Царскǒј правітельствоǒс вǒлі путкыльтǒма dа сувтǒdǒма народнǒј власт. Том Сǒветскǒј республіка вылǒ гǒгǒрбоксаҥ ускǒdчісны врагјас. Республікаǒс колǒ вǒлі dорјыны врагјасыс. І Јекатеріналǒн батыс—Кірілл Васільјев мунǒ гражданскǒј војна фронтјас вылǒ. Уна сǒкыd мукајас секі тǒdліс сіјǒ: пыкіс кынмǒм, шыгјалǒм. Секі-жǒ сіјǒ чорыdа раниτіс dа вісміс.

Тајǒ каdнас Јекатеріналы вǒлі сǒмын-на нољ арǒс. Сылǒн мамыс воʒ асывсаҥ dа сор рытǒʒ пессіс-ужаліс, перјіс кынǒмпǒт аслыс dај нољ арǒса нылыслы. Кірілл Васільјевлǒн гǒтырыс кутіс наɗеја: помасас гражданскǒј војна, врагјасǒс вǒтласны Сǒветскǒј Россіјаыс, мужікыс локтас гортас dа секі овмǒdчасны бура dа лǒсыdа.

Помасіс војна. Кірілл Васільјев локтіс гортас, но гǒтырыслы раdост пыddі вајіс шог: гражданскǒј војна фронт вылын сіјǒ получітǒма інвалиdност.

Кірілл Васільјев крепыdа бостчіс овмǒс берdǒ. Но мыј кǒʒ сіјǒ ез зіл, а нужdаыс петан туј пом оз вǒлі тыdав. Секса каdǒ сіјǒ ез-на гǒгǒрвоы колхозјас јылыс, коdі ем крестаналы нужdаыс ʒік ǒті петан туј.

Но каdыс колǒ ǒdјǒ. Ыжыdвіʒ сіктса крестана (Шојнаты рајон) котыртчǒны колхозǒ. Кірілл Васільјевлǒн јурас dыр-на бергаліс ескытǒмлун. Колхоз петкǒdліс, мыј сǒмын сені крестаналы позǒ перјыны шуdа, долыd олǒм. І Кірілл Васільјев пырǒ колхозǒ.

Јекатеріна Кіріллоdна тајǒ каdнас вǒлі ужалǒ вǒрлеʒан уж вылын. І мествывны поʒтǒм німкоdасǒмыс вǒлі сылǒн секі, кор сылы мам-батыс пісмǒǒн јуǒртісны колхозǒ пырǒм јылыс.

*
* *

Јекатеріна Кіріллоdна 1930-ǒd восаҥ dа бǒрја каdǒ ужаліс вǒрлеʒǒмын, кылǒdчǒмын. 1936 ǒd воын сіјǒ кыскіс 2.600 кубометр вǒр, 1937-ǒd воын—3.000 кубометр.

Вǒрпунктын јуралыс Мікушев зев омǒла тǒждысіс вǒрлеʒысјас вǒсна. Вǒрлеʒǒмын стахановецјаслǒн олан условіјеыс вǒлі лок.

— Мыјнǒ тајǒ?—јуаліс Васільјева јорт вǒрпунктын јуралыс Мікушевлыс.—Тетǒdан-ǒ аслаd рабочǒјјаслыс олǒмсǒ? Тащǒм положеніје терпітны оз поʒ. Кǒсјан-кǒ ужавны—ужав кыʒі колǒ, а он-кǒ кǒсјы—текоd ужалысјасыd міјанлы оз ковны. Тајǒс корǒны вǒрлеʒысјас.

Но Мікушев ез кывзыс Васільјевалыс.

Васільјева вопрос сувтǒdіс dорышǒн: Мікушевǒс вештыны уж вылыс, кыʒі вǒрлеʒысјаслыс олан условіје гǒгǒрвоǒмǒн, јавǒ локмǒdысǒ. Тајǒс-жǒ корісны і мукǒd вǒрлеʒысјас.

Корǒмсǒ вǒлі могмǒdǒма. Мікушев местаǒ пуктǒм выль морт—Степан Казарінов сǒлǒмсаҥыс бостчіс рабочǒјјаслыс олан условіје бурмǒdǒмǒ. Стахановецјаслы сетісны торја комнатајас. Бурмісны столǒвǒјын ǒбеdјас.

Вǒрлеʒысјас кајтісны ыжыd аттǒ Васільјевалы сыыс, мыј сіјǒ аскаdын сувтǒdіс тајǒ вопроссǒ разрешітǒм вылǒ.

Вǒрпунктын 1937-ǒd воса вǒрлеʒан сезон заводітчігǒн жеба муніс кыскасǒм. Пǒрǒdчǒм-кыскасǒм костын лоіс ыжыd разрыв. Та dінǒ соdтǒd, нǒшта кыскасысјас ез тыртавны лунса нормајасысǒ.

Јекатеріна Кіріллоdна сорнітіс аслас пǒdругајаскǒd, тǒdсајаскǒd. Најǒс чуксаліс бостчыны соціалістіческǒј орdјысǒмǒ. Заводітчіс орdјысǒм. І мǒd луннас-жǒ орdјысǒм петкǒdліс асыс результатјассǒ.

Васільјева кык вǒлǒн кыскыны кутіс 24 кубометр пыddі 30—35 кубометрǒн.

Сыыс ез кольччыны і сылǒн пǒdругајасыс.

Кольан воса нојабр тǒлысǒd Москваын муніс вǒрdорын dа кылǒdчǒмын ужалыс рабочǒјјас сојузлǒн ставсојузса сјезd. Васільјеваǒс, кыʒі вǒрлеʒǒмын стахановкаǒс, бǒрјісны тајǒ сјезd вылас Комі АССР-саҥ ɗелегатǒн. Сјезd вылын сіјǒс бǒрјісны вǒрdорын dа кылǒdчǒмын ужалыс рабочǒјјас сојузлǒн ЦК шленǒ.

Ǒні Јекатеріна Кіріллоdна велǒdчǒ сǒветскǒј стрǒітельство куʒа республіканскǒј курсјас вылын.

Ыжыdвіʒ сіктсǒветувса ужалыс јǒз Јекатеріна Кіріллоdна Васільјеваǒс выdвіннітісны Комі АССР Верховнǒј Сǒветса ɗепутатǒ канɗіdатǒн dа корісны сылы сетны сǒгласіје баллотірујтчыны 37-ǒd номера Ыжыdвіʒса ізбірательнǒј округ куʒа. Васільјева јорт сетіс асыс сǒгласіје. 37-ǒd номера Ыжыdвіʒ ізбірательнǒј округса окружнǒј ізбірательнǒј комісіја Васільјеваǒс регістрірујтіс тајǒ округ куʒа Комі АССР Верховнǒј Сǒветса ɗепутатǒ канɗіdатǒн.

VI-ǒd Московскǒј областнǒј партіјнǒј конференціја

Јуҥ 8-ǒd лунǒ восіс VI-ǒd Московскǒј областнǒј партіјнǒј конференціја. Конференціја вылын прісутствујтǒны 764 ɗелегат решајущǒј гǒлǒсǒн dа 182 ɗелегат совещательнǒјǒн.

Конференціја востіс секретарлыс објазанностјас іспољнајтыс Угаров јорт. Преʒіɗіумǒ бǒрјысǒны 31 морт, на лыdын Угаров, Маленков, Мехліс, Булганін, Шкір'атов, Братановскіј, Хохлов, Сіdоров, Буɗенныј dа мукǒd јортјас.

Бурнǒј, dыр лǒнавтǒм аплоɗісментјас улын конференціја бǒрјǒ почотнǒј преʒіɗіумǒ Сталін, Молотов, Каганоdіч, Ворошілов, Калінін, Анdрејев, Мікојан, Јежов, Жdанов, Чубар, Хрущев, Ɗімітров, Тельман, Хоʒе Ɗіас јортјасǒс.

Манdатнǒј dа реdакціоннǒј комісіјајас бǒрјǒм бǒрын вынсǒdчǒны сорнітанторјас: ВКП(б) Московскǒј областнǒј комітетлǒн отчот; ревіʒіоннǒј комісіјалǒн отчот; ВКП(б) Московскǒј областнǒј комітет бǒрјǒм; ревіʒіоннǒј комісіја бǒрјǒм.

Партіја Московскǒј областнǒј комітет уж јылыс отчотнǒј dокладǒн выступітіс, аплоɗісментјасǒн встретітǒм, Угаров јорт.

(ТАСС)

Восіс VII-ǒd Ленінграdскǒј областнǒј партіјнǒј конференціја

Јуҥ 8-ǒd лунǒ восіс VII-ǒd Ленінграdскǒј областнǒј партіјнǒј конференціја. Прісутствујтǒны 800 унжык ɗелегат.

Конференціја востіс, бурнǒј оваціјаǒн встретітǒм, ленінграdскǒј большевікјаслǒн руковоɗітел Жdанов јорт.

Ыжыd воодушевленијеǒн почотнǒј преʒіɗіумǒ бǒрјысǒны Сталін, Молотов, Каганоdіч, Ворошілов, Калінін, Анdрејев, Мікојан, Жdанов, Јежов, Чубар, Хрущев, Ɗімітров, Тельман, Хоʒе Ɗіас јортјас.

Конференціја вылын сулалǒны вопросјас—ВКП(б) Ленінграdскǒј областнǒј комітетлǒн отчот, ревіʒіоннǒј комісіјалǒн отчот, обком бǒрјǒм dа ревіʒіоннǒј комісіја бǒрјǒм.

(ТАСС)

Ǒсіп Міʒ

Трактор

Стальнǒј вǒлǒн тујǒ петі
Гǒрны море паста му.
Сǒлǒм раdлǒ... Тујнырсеті...
Но-ко, трактор, пыркǒd, ну!

Тенаd стальнǒј морǒс крепыd,
Вынјǒр ыжыd, кі-кок јон,
Таргыс сǒлǒм ужǒ кыпыd,
Тенаd стальнǒј гыркјыd dон.

Воʒын—паскǒdǒма сывсǒ—
Локтǒ-кывтǒ колхоз му.
Сіннаd сылыс он суʒ јывсǒ,
Рǒшкыd, небыd сылǒн ку.

Важǒн кыті гǒрлǒн нырыс
Ʒуртліс... Кышакыліс бор...
Ǒні сетчǒ пыdǒʒ пырис
Плуглǒн лечыd уклаd dор.

Тырмас сесса теныd, муǒј,
Важ моз сетны соʒʒǒн нањ.
Ǒні, муǒј, ставлы вајан
Олǒм—шуdа, dолыd, шањ.

Сӧветскӧј Туркмеԋіја

Туркменскӧј Сӧветскӧј Социаԉістіческӧј Республіка, СССР составӧ пырыԍ ԁасӧԏі сојузнӧј республіка пӧвсыԍ ӧԏі. Сіјӧ расположітчӧма сӧветскӧј Среԃнеј Аԇіјаса меԁԍа рытывлун пеԉӧсын. Лунвылын Туркмеԋіја граԋічітӧ Іранкӧԁ ԁа Афгаԋістанкӧԁ, рытыввылын локтӧ Каспіјскӧј море ԁорӧԇ, војвылын ԁа асыввылын граԋічітӧ Казахскӧј ԁа Узбекскӧј ССР-јаскӧԁ.

Ԏерріторіја ԍерԏіыс Туркмеԋіја ӧтыжԁа Украінакӧԁ, но насеԉеԋіјеыс сеԋі пӧшԏі 30 пӧв ещажык, Украіна ԍерԏі. Туркмеԋіјаын вывті уна шонԃі ԁа зев еща ва. Му вӧԃітӧм поԇана сӧмын лунвылын, кытчӧ візувтӧны горнӧј посԋіԃік јујас, ԁа ассыввылын, Аму-Ԃарја ју берег пӧлӧнын. Тајӧ рајонјасас паԍкӧԁӧма іскусственнӧј орошеԋіјеӧн му вӧԃітӧм; таԋі чукӧртчӧма населеԋіјелӧн основнӧј массаыс. Туркмеԋіјалӧн мукӧԁ став ԏерріторіјаыс бостӧма СССР-ын ыжыԃыԍ-ыжыԁ ватӧм Кара-Кум пустыԋаӧн, коԁӧс вермас лоны іспользујтӧма сӧмын кыԇі скӧтлы пӧскӧԏіна.

Туркмеԋіјалӧн унжык наԍеԉеԋіјеыс прінаԃԉежітӧ туркменскӧј националԋостӧ. Туркменјасыԍ кынԇі республікаын олӧны рочјас, армјанајас, узбекјас, таԃжікјас, кара-калпакјас.

Веԉікӧј Октябрскӧј социаԉістіческӧј револуціјаӧԇ Туркмеԋіја вӧлі царскӧј колоԋіјаӧн, коԁі новлӧԁліс „Закаспіјскӧј област“ ԋім. Тајӧ странаыс вӧлі гӧԉ, скуԃнӧј ԁа прімітівнӧј віԇму овмӧса ԁа кустарнӧј промышԉенност ԋеыжыԁ преԃпріјатіјејаса. Скӧтвіԇыԍ-туркменјас нуӧԃісны кочујтана олан образ.

Віԇму ужалӧм пыр вӧлі іскусственнӧј орошеԋіјеыԍ завісімостын. Орошеԋіјелӧн істочԋікјас вӧлісны ханјас, бајјас ԁа кулакјас кіын, коԁјас местнӧј ԁајханјасӧс (кресԏанајасӧс) пӧртісны асланыс батракјасӧ ԁа аренԃаторјасӧ.

Тырмымӧн віԇӧԁлыны статістіческӧј справочԋікјасӧ, меԁым воны ескӧмӧ сыын, мыј Туркмеԋіјаын ез вӧв інԁустріјалӧн ԋіԏі очаг, мыј страналӧн јесԏественнӧј озырлунјасыс ез разрабатывајтчыны, мыј, ԁуховенствоыԍ кынԇі, туркменскӧј нароԁ вӧлі ԁорвыв ԋеграмотнӧј, куԉтураыс сулаліс вывті улі уровеԋын.

Выԉ ногӧн овмӧԁчіс туркменскӧј нароԁ сӧветскӧј власт ԁырјі. Вужвыјӧн вежсіс ԁајханјаслӧн положеԋіјеыс. Револуціјаӧԇ беԃнакјас ԁа батракјас, коԁјас туркмеԋіјаса му вӧԃітыԍ став насеԉеԋіје пыщкыԍ составԉајтісны 65 прӧчент, став кӧԇа площаԃыԍ влаԃејтлісны сӧмын 9 прӧчент. Ӧні муыс прінаԃԉежітӧ ԁајханајаслы, коԁјас ӧтувтчісны колхозјасӧ. Туркмеԋіјаын став овмӧс лыԃыԍ коллективізірујтӧма 95,4 прӧчент. Му вӧԃітсӧ тракторјасӧн, комбајнјасӧн ԁа віԇму ужалан мукӧԁ пӧлӧс машінајасӧн. Сооружітӧма усовершенствујтӧм іррігационнӧј сістема, коԁі состоітӧ му вылӧ ва ԍетыԍ уна каналјасыԍ. Кіԍкалан му площаԃыс сӧмын бӧрја кык вонас соԃіс 96 ԍурс гектар вылӧ. Оросітеԉнӧј каналјас стрӧітӧм мунӧ воԇӧ, матыса каԃын вайӧн кіԍкалан му площаԃ ԁолжен соԃны нӧшта уна ԁас ԍурс гектар вылӧ.

Туркменскӧј ССР-са віԇму ужалӧмын пріменајтчыԍсӧ вылыԍ-выԉ агроԏехԋіка. Тајӧ вајӧԃіс хлопоклыԍ урожајностсӧ револуціјаӧԇса каԁ ԍерԏі кык мынԁа ԁорыԍ ыжыԃжыкӧԇ кыпӧԁӧмӧ. Туркмеԋіја вӧчӧ јегіпетскӧј хлопоклыԍ вылын сортјас. Туркмеԋіјаса колхозјасын ужалӧны сојасӧн агрономјас ԁа агроԏехԋікјас, зооԏехԋікјас, веԏерінарнӧј врачјас, фелԃшерјас, механікјас ԁа ԇемлеустроітеԉјас. Тајӧ став тор јывԍыс ужалыԍ ԁајханајаслӧн револуціјаӧԇ ез вӧв гӧгӧрволӧмыс.

Сӧветскӧј власт војас чӧжӧн, ԁа торјӧн-ԋін кык сталінскӧј пјатілетка чӧжӧн Туркмеԋіјаын лӧԍӧԁӧма крупнӧј, воԇынмуныԍ промышԉенност. Ԋебітԁагын ԁа Челекен ԃі вылын (Каспіјскӧј море вылын) перјыԍсӧ ԋефт. Сіјӧ-жӧ ԃі вылас паԍкӧԁӧма озокерітовӧј промышԉенност. Ԋеылын Краснозавоԁск карсаԋ, Каспіјскӧј мореса Кара-Богаз-Гол залів берег вылын, стрӧітӧма ыжыԁ хіміческӧј комбінат, коԁі разрабатывајтӧ сулфатнӧј вынԍӧԁчанторјас. Сіјӧ вынԍӧԁчанторјасыс перјыԍсӧны залів пыԁӧсыԍ. Кара-Кум пустыԋаын стрӧітӧма ыжыԁ сернӧј завоԁ, коԁлӧн проԁукціјаыс нуавсӧ самолотјас вылын.

Первојја пјатілеткаын Туркмеԋіјаса нароԁнӧј овмӧсӧ вӧлі пуктӧма 300 мілліон шајт, мӧԁ пјатілеткаын—650 мілліоныԍ унжык шајт. Страналӧн јесԏественнӧј озырлунјасыс (ԋефт, сернӧј залежјас, сулфатјас ԁа мукӧԁјас), коԁјас немјасӧн кујлісны прӧста, ӧні служітӧны социалізмлы.

Бӧрӧ колӧм ԇемлеԃелческо-скотовоԁческӧј странаыԍ Туркмеԋіја пӧріс інԁустріално-аграрнӧј республікаӧ. Странаса нароԁнӧј овмӧсын промышԉенност проԁукціјалӧн уԃелнӧј ԍӧктаыс 1925-ӧԁ воын вӧлі сӧмын 21,2 прӧчент, а 1937-ӧԁ воын сіјӧ соԃіс 65,9 прӧчентӧԇ, мӧԁногӧн кӧ 3 мынԁа ԁорыԍ унжык.

Промышԉенност быԁмӧмкӧԁ быԁмісны і промышԉеннӧј рабочӧјјаслӧн каԁрјас. Ӧні республікаын артавсӧ 140.000 рабочӧј ԁа служащӧј, сы лыԃыԍ жын ԁорԍыс унжыкыс—туркменјас. Туркмен рабочӧјјас ԁа служащӧјјас пӧвсыԍ нывбабајас составԉајтӧны којмӧԁ јукӧнсӧ. Тајӧ віԍталӧ ыжыԁ куԉтурнӧј сԁвігјас јылыԍ, коԁі лоіс страна олӧмын, кӧні нывбаба уна немчӧж вӧлі уԋіԇітеԉнӧј, рабскӧј положеԋіјеын.

Револуціјаӧԇ Туркмеԋіјаын кореннӧј насеԉеԋіје пыщкын вӧлі ԍурс морт вылӧ 7 грамотнӧј мортыԍ ԋеунжык. Ӧні быԁ ԍурс морт вылӧ—450 грамотнӧј морт. Револуціјаӧԇ Туркмеԋіја паста вӧлі сӧмын 58 школа, ӧні—1.400, кӧні велӧԁчӧны 161,5 ԍурс челаԃ (сы лыԃыԍ 40 ԍурс гӧгӧр нывкајас). Сыыԍ кынԇі Туркмеԋіјаын ем 9 рабфак, 24 ԏехԋікум ԁа 4 вуз. Ӧні туркменјас пыщкыԍ абуԋін шоча аԇԇывлан тор—врачјас, агрономјас, інжеԋерјас, ԏехԋікјас, пеԁагогјас.

Туркмеԋіјаын паԍкыԁа паԍкаліс ԇоԋвіԇалун кутан учрежԃеԋіјејаслӧн ԍеԏ: емӧԍ сојасӧн амбулаторіјајас, боԉԋіцајас, поліклиԋікајас, рӧԃілнӧј керкајас.

Ашхабаԁ — Сӧветскӧј Туркмеԋіјалӧн століца—лоіс куԉтурнӧј, благоустројеннӧј карӧн. Ашхабаԁыԍ кынԇі быԁмӧны ԁа благоустраівајтсӧны туркмеԋіјаса мукӧԁ карјас: Мары, Чарԃжоу, Красновоԁск (Каспіјскӧј море вылын порт), Кара-Богаз-Гол залів берег вылын рабочӧј посолок ԁа мукӧԁјас.

Револуціјаӧԇ туркменскӧј кыв вылын ез леԇсыны ԋі гаԇетјас ԋі кԋігајас. Ӧні Туркмеԋіјаын леԇсыԍсӧ туркменскӧј кыв вылын 27 гаԇет. 1937-ӧԁ воын Туркмеԋіјаын вӧлі леԇӧма ԉітературајас 2 мілліон 118 ԍурс екземплар ԏіражӧн, сы лыԃыԍ туркменскӧј кыв вылын—1.974 ԍурс екземплар.

Таԇікӧн Сӧветскӧј Туркмеԋіја ԇоріԇаліс Сталінскӧј Констітуціја благоԃатнӧј лучјас улын. Асԍыс вермӧмјассӧ туркменскӧј нароԁ шеԁӧԃіс славнӧј коммуԋістіческӧј партіја веԍкӧԁлӧм улын ԁа веԉікӧј роч нароԁ енергічнӧј отсӧгӧн.

Нароԃлӧн меԁлок врагјас, фашістскӧј развеԁкајаслӧн агентјас—троцкістјас, бухаріԋецјас ԁа буржуазнӧј националістјас тӧргујтісны туркменскӧј нароԁ свобоԁаӧн ԁа ԋезавісімостӧн. Најӧ сылыԍ кӧсјылісны мырԁԃыны побеԁајаслыԍ плоԁјас, коԁјасӧс шеԁӧԁӧма револуціоннӧј тышын, ԁа ужалыԍ јӧз сылі вылӧ вылыԍ ӧшӧԁны капіталістіческӧј јармо.

Нароԁ врагјасӧс разоблачітӧма ԁа разгромітӧма. Троцкістско-бухарінскӧј ԁа буржуазно-националістіческӧј мраԇыԍ меԇӧԁчӧмӧн, туркменскӧј нароԁ, коԁі топӧԁчӧма болшевістскӧј партіја гӧгӧр, локтӧ аслас республікаса Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјасӧ.

Жугӧԁны поԇтӧм СССР-са нароԁјаслӧн ԁружбаыс, ԋесокрушімӧј коммуԋістјаслӧн ԁа беспартіјнӧјјаслӧн сталінскӧј блок. Тајӧ блокыс побеԃітас 1938-ӧԁ воса јуԋ 24-ӧԁ лунӧ Туркменскӧј ССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас вылын сіԇ-жӧ, кыԇі сіјӧ побеԃітіс СССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас вылын.

І. Рунов.

МІЈАН РӦԂІНА

Сӧветскӧј Армеԋіја

Шуԃаа ԁа раԃлуна олӧ ӧні армјанскӧј нароԁ. Но ез пыр вӧв таԇі. Аслас уна немса історіја чӧж Армеԋіја тӧԁліс уна шог ԁа страԁаԋіје. Тајӧ страна, коԁі нахоԃітчӧ светлӧн кык част—Јевропа ԁа Аԇіја—граԋіца вылын, поԁвергајтчыліс персјаслӧн, монголјаслӧн, арабјаслӧн ԁа мукӧԁлӧн опустошітеԉнӧј уԍкӧԁчылӧмјаслы. Гӧкыԁ нартітӧм, кывлытӧм ізԃевательствојас ԁа уԋіжеԋіје муніс Армеԋіјаса ужалыԍ јӧз вывті царскӧј самоԃержавіје ԁырјі. Ԃашнакскӧј *) контрреволуціја хоԇајԋічајтан каԁӧ (1918—1920 војас), коԁјас корісны Армеԋіјаӧ інтервентјасӧс, страна вӧлі ԇікӧԇ рӧзӧрітӧма, а ужалыԍ јӧзӧс вајӧԁӧма гӧԉлун ԁа бесправіје преԃелӧԇ.

Армјанскӧј рабочӧјјас ԁа кресԏана бура помԋітӧны сіјӧ страшнӧј војассӧ, најӧ сӧлӧмјасын нем кутас овны жужыԁ благоԃарност веԉікӧј роч нароԃлы, героіческӧј Краснӧј Арміјалы, Закавкаԇјеса братскӧј республікајасса нароԃјаслы, коԁјас локтісны Армеԋіјаса ужалыԍ јӧзлы отсӧг вылӧ сіјӧ тышын, коԁӧс најӧ нуӧԃісны рӧԃіна презреннӧј преԃатеԉјаслы, капіталізмлӧн пеж понјаслы—ԁашнакјаслы паныԁ.

Армеԋіјаса ужалыԍ јӧзӧс капіталістјас ԁа помешщікјас ігоыԍ меԁӧм вӧсна тышӧн веԍкӧԁліс болшевістскӧј партіја, Леԋін ԁа Сталін јортјас. Најӧ інԁӧԃјас ԍерԏі восстаԋіје вылӧ кыпӧԁчӧм армјанскӧј рабочӧјјаслы ԁа кресԏаналы отсӧг вылӧ вӧлі ыстӧма 1920 воԍа нојабрын 11-ӧԁ армијаса частјасӧс Орԃжоԋікіԁзе, Кіров ԁа Мікојан веԍкӧԁлӧм улын. Ԃашнакјаслыԍ ԋенавістнӧј іго вӧлі свергԋітӧма. 1920-ӧԁ воԍа нојабр 29-ӧԁ лунӧ Армеԋіјаын вӧлі лӧԍӧԁӧма сӧветскӧј власт.

Сталін јорт веԍкӧԁлӧм улын, коԁ ԋімӧн јітчӧма закавказскӧј болшевістскӧј організацијајаслӧн став історіјаыс, армјанскӧј нароԁ нуӧԃіс ожесточоннӧј тыш самоԃержавіјелы, капіталізмлы, ԁашнакјаслы паныԁ ԁа жугӧԃіс најӧс. Сталін јортлӧн баԏ коԃа быԁ лунса тӧжԃысӧмӧн Сӧветскӧј Армеԋіја воіс хоԇајственнӧј ԁа куԉтурнӧј ԇорԇалӧмӧ. Армјанскӧј нароԁ горԁӧј ԁа шуԁа сіјӧн, мыј Армјанскӧј ССР Верховнӧј Сӧветса ԃепутатӧ сылӧн меԁвоԇԇа канԃіԁат веԉікӧј Сталін, коԁі ԍетіс сӧгласіје баллоԏірујтчыны Јереван карса 1-ој номера СК ізбіратеԉнӧј округ куԇа.

Сӧветскӧј власт војасӧ Армеԋіјалӧн выԉмісны ԋе сӧмын хоԇајствоыс, куԉтураыс, јӧзыс, но быԏтӧ выԉміс і пріроԃаыс тајӧ страналӧн. Сылӧн му пыщкӧсыс, сеԋі ԇебсыԍ озырлунјасыс ԁа вынјасыс кажітчӧ кылісны настојашщӧј хоԇаінлыԍ воӧм.

Со чуԃеснӧј ты Ԍеван, коԁі паԍкӧԁчӧма гӧрајасын море уровеԋсаԋ 2000 гӧгӧр метра вылнаын. Коԁі ползујтчыліс сіјӧ зев ыжыԁ енергіјаӧн, коԁӧс ԍетӧ тајӧ тыыс Занг ју пыр? Ԋекоԁі, ԋекор. А болшевікјас стрӧітісны-ԋін Занг ју вылын Канакірскӧј гіԁроеԉектростанціја. Ӧні стрӧітчысӧ тајӧ станціјалӧн мӧԁ ӧчереԁ.

Сіјӧ-жӧ Занг ју вылын лоас стрӧітӧма уна мукӧԁ гіԁроеԉектростанціјајас. Ԃзорагес, Јереванскӧј, Леԋінаканскӧј гіԁроеԉектростанціјајас ԁа уна мукӧԁ ічӧтжык станціјајас—сіԇ-жӧ сӧветскӧј властлӧн ԃеԏішщејас.

Страна інԁустріаԉізірујтӧм характерізујтӧм могыԍ тырмана сӧмын віԍтавны меԁԍа гырыԍ преԃпріјатіјејассӧ, коԁјасӧс стрӧітӧма сӧветскӧј власт војасӧ. Сіјӧ Леԋінаканскӧј ԏекстіԉнӧј ԁа мјаснӧј комбінатјас, сінтеԏіческӧј каучук комбінат ԁа машіностроітеԉнӧј завоԁ Јереванын, хіміческӧј комбінат Кіроваканын. Лӧԍӧԁӧма промышԉенностлыԍ вӧрпіԉітан, мебеԉнӧј, мыловареннӧј, маслобојнӧј, хлопкоочістітеԉнӧј, табачнӧј, консервнӧј отрасԉјас.

Армеԋіја вӧлі бӧрӧ колӧм аграрнӧј странаӧн. Промышԉенностлӧн уԃеԉнӧј ԍӧктаыс вӧлі сӧмын 7 прӧчент. Ӧні Сӧветскӧј Армеԋіја лоіс інԁустріаԉно-аграрнӧј странаӧн. Нароԁнӧј овмӧсын промышԉенностлӧн уԃеԉнӧј ԍӧктаыс воіс 68,8 прӧчентӧԇ (социаԉістіческӧј віԇму овмӧс щӧщ мошщнӧја развівајтчӧмкӧԁ).

Колхознӧј строј вужсаԋыс вежіс армјанскӧј ԍіктлыԍ чужӧмбансӧ. Вӧліны разԁробԉеннӧј посԋі овмӧсјас, прімітівнӧј ужалан оруԃіјејасӧн, гӧԉ ԁохоԁјасӧн. Быԁмісны гырыԍ машіԋізірујтӧм коллективнӧј социаԉістіческӧј овмӧсјас, коԁјас обеспечітісны армјанскӧј колхозԋікјаслы зажіточнӧј ԁа куԉтурнӧј олӧмлыԍ поԇанлун.

Ԇерновӧј кӧԇајаслӧн площаԃ, 1919-ӧԁ во ԍерԏі, ыжԃіс 4,5 разыԍ унжык. Пӧшԏі 20 пӧв ыжԃіс ԏехԋіческӧј куԉтурајаслӧн—хлопок, табак, шаԁԃі—кӧԇа площаԃ.

Кіԍкавсӧ каналјасӧн 156 гектар му,—кык ԁа жын пӧв унжык, 1919-ӧԁ во ԍерԏі.

Ԃашнакјас господство ԁырјі школајасын велӧԃчісны 16 ԍурс челаԃ. А ӧні велӧԁчӧны 272 ԍурсыԍ унжык. Тајӧ кык лыԁпасыс тырміԇ мічаа віԍталӧны Сӧветскӧј Армеԋіјаын просвещеԋіје ԁа куԉтура ԇорԇалӧм јылыԍ, но ылӧԇ оз віԍтавны армјанскӧј ужалыԍ јӧзлӧн куԉтура фронт вылын став веԉічајшӧј завојеваԋіјејас јылыԍ. Сіјӧ лыԁпасјас ԁінӧ колӧ соԁтыны нӧшта вузјасса ԁа ԏехԋікумјасса 15.800 сту-

(Помсӧ віԇӧԁ 4-ԁ лістб.)

*) „Ԃашнакцутун“ — армјанскӧј контрреволуціоннӧј националістіческӧј партіја.

159

Сӧветскӧј Армеԋiја

(ПОМ)

ԃентӧс ԁа 4,5 сурс спеԍiаԉiстӧс, коԁјас-ԋын помаԉiсны армјанскӧј высшӧј учебнӧј завеԃеԋiјејас. Важӧн Армеԋiјаын ез вӧв ԋi ӧтi вуз. Ез вӧвны i ԃетскӧј учреждеԋiјејас. А ӧнi ем 1.058 ԃетскӧј јасԉi ԁа ԃетскӧј саԁ. Чеԉаԁлы лӧсӧԁӧма клубјас, ԃетскӧј ԁомјас, пiонерскӧј лагерјас. Пiонерјаслӧн Јереванса прекраснӧј ԁворец вылӧ госуԁарство вiԅiс 3,5 миԉлiон шајт. Республiкаын ем 20 театр. 19 на пӧвсыԍ лӧсӧԁӧма сӧветскӧј властӧн. Быԁмӧны выԉ том каԁрјас театрын, кiнематографiјаын, литератураын ԁа iскусство мукӧԁ виԁјасын.

Армјанскӧј томјӧз, кыԅi i Совет Сојузса мукӧԁ нароԁјаслӧн томјӧз,—веԉiкӧј соԍiаԉiстiческӧј стројкаын актiвнӧј участнiк. Сiјӧ тӧԁӧ, мый сылыԍ ӧнiја шуԁа ԁа воԅӧ нӧшта раԁлуна лоан оломсӧ лӧсӧԁӧма сӧветскӧј властӧн, Лењин—Сталiн веԉiкӧј партiјаӧн нароԁлӧн врагјаскӧԁ, фашiзмлӧн троцкiстско-бухарiнскӧј—дашнакскӧј агентјаскӧԁ ԋемжаԉiттӧм тышын. Абу помыԍ Армеԋiјаса ужалыԍ јӧз ԋенавiԁiтӧ поԁлӧј фашiстскӧј најмiтјас ԁiнӧ, коԁјас кӧсјылiсны сујны капiтаԉiзмлыԍ јармо армјанскӧј нароԁ вылӧ.

Сӧветскӧј армеԋiјаса том покоԉеԋiје ԋекор ез тӧԁлы ԁа ԅiкӧԅ меԅӧԁӧма капiтаԉiзмлӧн вiрӧԍ ужасјасыԍ, нацiонаԉностјас кост реԅнаыԍ, ԁашнакскӧј госпоԁстволӧн став „преԉестјасыԍ“. Томјӧз тӧԁӧ, мый сiјӧ аслас шуԁӧн објазан большевiстскӧј партiјалы, сӧветскӧј властлы. Помтӧм раԃејтӧмыԍ армјанскӧј роԁлӧн, армјанскӧј томјӧзлӧн коммунiстiческӧј партiја ԁорӧ, нароԁјаслӧн вожԃ Сталiн јорт ԁорӧ.

Страналӧн хоԅајственнӧј ԁа културнӧј олӧм став областын быԁмiсны уна сѳ ԁа сурс воԅынмунысјас том рабочӧјјас ԁа крестана пӧвсыԍ. Армеԋiјаса томјӧз гӧрԃiтчӧ СССР Верховнӧј Сӧветса ԃепутатјасӧн комсомолец Ајԁы Мамеԁовӧн ԁа комсомолка Каԉiпсе Карапетанӧн.

Армјанскӧј нароԁ раԃејтӧ ԁа ыжыԁа ԁоњалӧ асыԍ томјӧзсӧ. Сiјӧ сетiс сылы ыжыԁ ԁоверiје, томјӧзлыԍ меԁбур преԁставiтеԉјасӧс СССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјӧмӧн.

Ӧнi Армеԋiјаса ужалыԍ јӧз уналаын аслас республiка Верховнӧј Сӧветса ԃепутатӧ канԁiԁатјасӧн выставiтiсны том покоԉеԋiјелыԍ меԁбур преԁставiтеԉјасӧс. Асланыԍ рӧԁiналӧн вернӧј пiјан, најӧ заслужiтiсны ставсаӊ раԃејтӧм ԁа уважајтӧм.

Ӧтув асланыԍ батјаскӧԁ ԁа мамјаскӧԁ, ӧтув гырысьжык вокјаскӧԁ ԁа чојјаскӧԁ, јеԁiнӧј топыԁ семјаӧн мунасны армеԋiјаса том бӧрјысьӧсјас бӧрјыны асланыԍ республiкаԉыԍ госуԁарственнӧј власт верховнӧј орган. I кыԅi СССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысьӧмјасын—1937 ӧԁ воԍа ԃекабр 12-ӧԁ лунӧ, сiԇ-жӧ 1938-ӧԁ воԍа јуԋ 12 ӧԁ лунса бӧрјысьӧмјасын Армеԋiјаса томјӧз петкӧԁлас соԍiаԉiстiческӧј рӧԁiналы, большевiстскӧј партiјалы, Сталiн јортлы асыԍ помтӧм раԃејтӧмсӧ ԁа преԁанностсӧ.

ԃ. ГРIГОРЈЕВ.

Котыртӧма фiзкуԉтурнӧј площаԁка

Коԉан воын Вiԅiнса „Труԁ“ колхоз берԁын ез вӧв фiзкуԉтурнӧј площаԁка. Томјӧз ԁа веԉӧԁчысјас гожса каԁ коԉлаԉiсны кыԅ сурӧ, гажтӧма. Колхозса комсомоԉскӧј органiзацiјалы фiзкуԉтурнӧј площаԁка котыртӧмӧԅ быттӧнкӧ ԋекущӧм ԃелӧ ез вӧв.

Таво, комсомоԉецјас Череԁов, Цыпанов ԁа мукӧԁјас воԅмӧстчӧмӧн, лоi котыртӧма фiзкуԉтурнӧј площаԁка. Площаԁка вылын сувтӧԁӧма кык турнiк, качај, лӧсӧԁӧма воԉејболӧн ворсанiн, куԅа ԁа жужԁа чеччаланiн ԁа мукӧԁтор.

Томјӧз ԁа веԉӧԁчысјас ӧнi прӧст каԁ коԉлаԉӧны гажаа ԁа кыпыԁа. Уна ӧн лӧсӧԁчӧны обороннӧј значокјас вылӧ нормајас зԁајтiг кежлӧ.

„Труԁ“ колхоз берԁса первiчнӧј комсомоԉскӧј органiзацiјалӧн ӧнi могыс сыын, меԁым тајӧ площаԁка вылас кыскыны унжык томјӧзӧс ԁа веԉӧԁчысјасӧс, бура котыртны фiзкуԉтурнӧј уж.

Iван Јогор.

Вуҥӧԁӧм курсјас

Сы могыс, меԁым таво чеԉаԁ пӧвсын гожса озԁоровiтеԉнӧј меропријатiјејас нуӧԁны бура, ВЛКСМ обком котыртiс пiонерникјас лагерјасса фiзкуԉтурникјасӧс гӧтӧвiтан курсјас.

Тајӧ курсјас вылас веԉӧԁчӧ бура уна морт. Заҥатiјејас мунiсны-ԋын матӧ тӧлыԍ жын, но сӧкыԁ шуны, мый тајӧ курсыс мыјкӧ сетас бур тор.

Курсјасӧн завеԁујтыс Борiсов јорт ԋекущӧма оз тӧжԁыс курсантјасӧс веԉӧԁӧм вӧсна. Заҥатiјејас частӧ орјаслывлӧны. Курсјас завоԃiтчӧмсаӊ колӧ-ԋын вӧлi нуӧԁны ԁас заҥатiје сајӧ, а вӧлi сӧмын 3 заҥатiје.

Курсантјас аккуратнӧја волывлӧны заҥатiјејас вылӧ, но преподаватеԉјас волывтӧм вӧсна налы унаыԍ лоӧ бӧр веԉӧԁчытӧг разӧԁчыны. А тајӧ торјыс Борiсовлы ԅiк веськоԁ.

Курсјассӧ нуӧԁӧ ВЛКСМ обком. Сiԇкӧ сылӧн курсјас вӧсна тӧжԁысьны шущӧм колӧ лоны, но сiјӧ сылӧн сiԇ-жӧ абу.

Курсант.

Комi пеԁагогiческӧј iнстiтутса стуԃентјас Н. Конԁратјев (отлiчнiк) ԁа С. Рајевскiј екзамен бӧрын паркын прогулка вылын.

Кiтајса фронтјас вылын

Јуԋ 4—9 лунјасса военнӧј ԃејствiјејаслы обзор

Бӧрја лунјасӧ Војвыв Кiтајса военнӧј ԃејствiјејаслыԍ основнӧј сӧктасӧ јапонскӧј команԁоваԋiје вужӧԁiс Лунхајскӧј кӧрт туј участок вылӧ. Главнӧј уԁарсӧ вӧлi вескӧԁӧма Хенаӊ провiнцiја столiца—Кајфын кар вылӧ, коԁi ем важнӧј стратегiческӧј пункт. Фронтлӧн тајӧ участок вылӧ јапонскӧј команԁоваԋiје кыскiс гырыԍ военнӧј вынјас, коԁјас ԃејствујтiсны механiзiрованнӧј частјас поԁԃержкаӧн. Кар вылӧ наступајтӧм нуӧԁiс куjiм боксаӊ.

Танi јапонскӧј војска бара паныԁаԉiсны решiтеԉнӧј воԅсасӧм кiтајеццаслыԍ, коԁјас ез ӧтчыԁыԍ вужлыны контрнаступлеԋiјеӧ. Решајущӧј роԉ вӧчiс сӧмын јапонеццаслӧн техԋiка куԅа преимущество. Јапонскӧј војска прiмеԋајтӧны сiԇ-жӧ отравлајтчыԍ газјас.

Меԁса ыжыԁ актiвност петкӧԁлiсны јапонскӧј механiзiрованнӧј частјас, коԁјас наступајтiсны шоссејнӧј туј пӧлӧн, Лунхајскӧј кӧрт тујсаӊ лунвылӧԁжык. Јуԋ 4-ӧԁ лунӧ најӧ матысмiсны Кајфын ԁорӧ 26 кiлометр ылнаӧԅ, кiтајскӧј војска группалы, коԁјас ԁорјiсны Лаӊфын станцiја рајон (40 кiлометра асыввылын Кајфынсаӊ), флангас пырӧмӧн. Јуԋ 5-ӧԁ лунӧ паныԁа војын кiтајскӧј војска вӧлiны вынужԃенӧс еновтны тајӧ рајонсӧ ԁа вешјыны рытыввыв. Јуԋ 5-ӧԁ лунӧ јапонскӧј војскајас матысмiсны Кајфын ԁорӧ.

Лунхајскӧј кӧрт тујсаӊ лунвылын, Аӊхуеј провiнцiјаын, јапонскӧј војска зiԉлiсны вескӧԁны фронт лiнiја ԁа жугӧԁны общӧј наступлеԋiје рытыввылӧ, Бејпiн-Хаӊкоускӧј кӧрт тујлаӊ, коԁi јавлајтчӧ Кiтајлӧн важнӧј стратегiческӧј лiнiјаӧн. Но, кӧрт тујсаӊ ылын ԃејствујтӧмӧн ԁа кiтајеццаслыԍ решiтеԉнӧј воԅсасӧм паныԁалӧмӧн, ез вермыны бостны тӧԁчана успехјас. Бӧрја каԁӧ јапонскӧј војскалӧн фронт вылас ԋужаԉiс, ԁа најӧ торјаԉiсны кӧрт тујыԍ. Јапонеццас тылын ԁа флангјасын ԃејствујтӧны кiтајскӧј частјас ԁа партiзанскӧј отраԁјас, мый зев јона сӧктӧԁӧ јапонскӧј војскаӧс снабжајтӧм. Фронт ԋекымын участокын јапонскӧј војска iспытывајтӧны бојеприпасјаслыԍ ԁа проԁовоԉствiјелыԍ тырмытӧм лун.

Тајӧ сӧкыԁлунјассӧ тӧԁвылӧ бостӧмӧн, јапонскӧј команԁоваԋiје лӧсӧԁчӧ Јаӊцзы ју куԅа страна пыщкӧ пыԁӧ решiтеԉнӧја пырiг кежлӧ, кӧнi поԅана армiјалӧн ԁа флотлӧн ӧтувја ԃејствiјејас. Јаӊцзы ју вылын, Ухусаӊ рытывлунвылын, ем 20-ыс унжык јапонскӧј корабԉ. Јапонеццас ез ӧтчыԁ зiԉлыны леԅны кораблјас вылыԍ ԃесант, но кiтајскӧј војска пыр вӧчлiсны решiтеԉнӧј воԅсасӧм.

Кӧкјамыс лунчӧж-ԋын јапонскӧј авiацiја сiстематiческӧја бомбарԃiрујтӧ лунвыв Кiтајса ыжыԁ кар—Кантон. Быԁлун вӧчӧны кык-куjiм ускӧԁчылӧмӧн. Јапонскӧј военщiна оз шуԁаԃiт ԋi школајас, ԋi госпiтаԉјас, ԋi мiрнӧј олысјасӧс. Бомбарԃiрујтӧны меԁсасӧ карлыԍ шӧкыԁа насеԉiтӧм пунктјас. Уԉiчјассӧ лыјлӧны пулемјотјасыԍ.

Карса насеԉеԋiје оз сетчы паԋiкалы, јонмӧԁӧ протiвовоздушнӧј оборона. Кiтај лунвыв провiнцiјајасса насеԉеԋiје выражајтӧ тыр готовност нуӧԁны тыш јапонскӧј захватчiкјаскӧԁ на вылын полнӧј побеԁаӧԅ.

(ТАСС)

Руԅвеԉтлӧн зајавлеԋiје

США-са преԅiԃент Руԅвеԉт печатса преԁставiтеԉјаскӧԁ бесеԁаын зајавiтiс, мый США-са правiтеԉство кӧсјӧ бырӧԁны заграԋiцаса мјатежнiкјас армiјајасын служба вылын наӧԁiтчыны амерiканскӧј лӧтчiкјаслы важӧнжык сетӧм разрешеԋiјејас.

Руԅвеԉт воԅӧ зајавiтiс, мый сылӧн зајавлеԋiјеыс оз iнмы iспанскӧј республiканскӧј правiтеԉство ԁiнӧ, сы вӧсна, мый војна Iспаԋiјаын јавлајтчӧ гражԃанскӧј војнаӧн.

(ТАСС).

Јапонскӧј работԋiцајаслӧн сӧкыԁ положеԋiје

Јапоԋiјаын наблуԁајтчӧ промышленностын ужалыԍ нывбабајаслӧн лыԁ резкӧја соԁӧм. Ӧнiја каԁын Токiоса фабрiкајасын, завоԁјасын ԁа посԋi мастерскӧјјасын ужалӧны 150.000 работԋiца, ужԁоныԍ коԁјаслӧн зев iчӧт 15—40 iонӧн тӧлыԍ (iон—1 шајт 53 ур). Секi, кор работԋiцајаслӧн ужԁон чiнӧ, ужалан лун куԅа тӧԁчана соԁӧ.

(ТАСС)

Iспаԋiјаса фронтјас вылын

Асыввыв (Каталонскӧј) фронт вылын мјатежнiкјас ԋеӧтчыԁ зiԉлiсны атакујтны республiканеццаслыԍ Коԉаԁо ԃеԉ Санто горнӧј рајонса поԅiцiјајас. Фашiстјаслыԍ атакајас вӧлi енергiчнӧја венӧма. Мјатежнiкјас воштiсны 70 мортӧс вiӧмӧн.

Леванта фронт вылын мјатежнiкјас, авiацiјаӧн ԁа танкјасӧн поԁԃержiтӧмӧн, кыкыс кутчысiсны бостны республiканеццаслыԍ поԅiцiјајас Теруеԉсаӊ асыв-лунвылын, но вӧлiны шыбытӧмаӧс.

Јуԋ 7-ӧԁ лунлаӊ војын фашiстскӧј самоԉотјас кыкыс бомбарԃiрујтiсны Барселона. Бомбајасӧн повреԃiтӧма голланԁскӧј пароход, коԁi суласiс портын. Карын лыԁыԍ бомбарԃiровкаӧн 7 вiӧм ԁа 6 раԋiтӧм.

Фашiстскӧј авiацiја сiԇжӧ зiԉлiс вӧчны ускӧԁчылӧмјас Валеԋсiја ԁа Таррагона вылӧ. Мјатежнiкјаслӧн самоԉотјас вӧлiны вӧтлӧмаӧс республiканскӧј зеԋiтнӧј батарејајас бiӧн.

Отв. реԁакторӧс вежыс **I. УЉЈАНОВ**

Уполн. Главлита 2214. Типография УМП, г. Сыктывкар, Дом печати. Тираж 3050